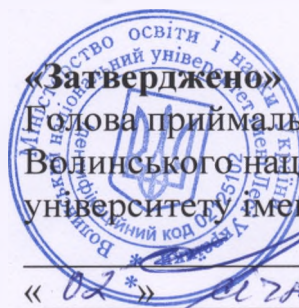

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ**

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Анатолій ЦЬОСЬ

« 02 * » 2023 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
291 МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА
РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ
ДЛЯ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ**

**(освітньо-наукова програма – МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА
СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЄС)**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного іспиту має на меті виявити знання, уміння і навички здобувачів із ряду загальноосвітніх та спеціальних дисциплін, вивчення яких передбачене навчальним планом бакалавра та магістра за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Вступники повинні показати знання загальнотеоретичних дисциплін, які необхідні для організації практичної роботи по встановленню співробітництва із зарубіжними країнами; дисциплін міжнародного і регіонального циклу; повинні розбиратись у питаннях проведення зовнішньої політики України, володіти методами розробки перспективних і поточних напрямків зовнішньополітичної діяльності стосовно різних регіонів; знати стан міжнародних відносин та зовнішньої політики, місце і роль міжнародних організацій в системі міжнародних відносин; .

Вступники повинні показати уміння і навички застосування отриманих знань для вирішення практичних і теоретичних завдань, пов'язаних із здійсненням зовнішньополітичного курсу Української держави; вміти узагальнювати та аналізувати отриману міжнародну інформацію, визначати характер документів зовнішньополітичного та зовнішньоекономічного змісту; відрізнити незвичні від типових суспільно-політичні та соціально-економічні явища; аргументувати свою точку зору щодо дискусійних проблем розвитку міжнародних відносин; використовувати набуті теоретичні знання в майбутній професійній (науковій чи педагогічній) діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ

МІЖНАРОДНІ СИСТЕМИ ТА ГЛОБАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Міжнародні системи як об'єкт наукового дослідження. Система наук про міжнародні відносини. Основні наукові школи дослідження міжнародних відносин. Структурні елементи дисципліни. Завдання і структура курсу. Сутність і основні характеристики системності. Системні функції в науці. Термінологічний апарат системної теорії. Міжнародні відносини крізь призму системності. Принципи системного аналізу явища міжнародних відносин.

Концептуально-теоретичні засади системних досліджень та системний підхід до аналізу міжнародних відносин. Підходи до дослідження міжнародних систем. Динаміка міжнародних систем. Концепції міжнародних систем. Теорії міжнародного порядку.

Структура і функції міжнародних систем. Структура і процес у міжнародній системі. Структура міжнародних систем. Природа елементів. Стабільність та безпека міжнародних систем. Середовище системи міжнародних відносин. Поняття міжнародного середовища. Внутрішнє та зовнішнє середовище. Теорії міжнародного середовища. Географічне середовище. Геополітика та геостратегія. Соціальне середовище.

Структурні рівні системи міжнародних відносин. Багаторівневність системи міжнародних відносин. Структурні рівні системи міжнародних відносин (глобальний рівень; регіональний та субрегіональний рівні; рівень двосторонніх відносин; національний рівень). Транснаціональний рівень міжнародних відносин.

Системний підхід до вивчення історії міжнародних відносин. Системність Довестфальського світоустрою. Закони функціонування та трансформації міжнародних систем. Довестфальський етап міжнародних відносин, його головні ознаки. Виникнення явища міжнародних відносин. Початок поділу взаємодій на внутрішні та зовнішні. Формування міжнародного життя та міжнародної політики. Виникнення інституту держави. Близькосхідна стародавня система міжнародних відносин. Далекосхідна система. Антична Середземноморська система міжнародних відносин. Європейська середньовічна система міжнародних відносин.

Вестфальська світополітична модель світу. Вестфальська світополітична модель міжнародних відносин: основні характеристики. Основні принципи нових міжнародних відносин. Формування і розвиток європоцентричного світу. Віденська міжнародна система. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин. Формування регіональних підсистем міжнародних відносин. Головні характеристики Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.

Постбіполярна міжнародно-політична система. Формування нової системи міжнародних відносин. Специфіка переходу від біполярної до сучасної міжнародної системи. Структурно-функціональні атрибути сучасної міжнародної системи. Міжнародні організації як механізми регулювання міжнародних відносин. Регіональні проблеми сучасних міжнародних відносин. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світі.

Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин. Проблема визначення національних інтересів України. Пріоритетні напрями зовнішньої політики України. Стратегічне партнерство в зовнішній політиці України. Геополітичний простір України. Вплив міжнародних регіонів на формування зовнішньої політики України. Україна в європейському просторі. Євроатлантичний вимір зовнішньої політики України. Україна в інтеграційних процесах. Безпека України: чинники нестабільності. Україна в системі європейської безпеки.

Особливості глобалізації та її наслідки. Поняття глобалізації. Прояви глобалізації. Об'єктивна природа глобалізації. "Суб'єктивізм" глобалізації. Амбівалентний характер глобалізації.

Теоретичне осмислення глобалізації та механізмів її формування. Етапи осмислення глобалізації. Класичні уявлення про глобалізацію. Марксистське бачення глобалізації. Теорія модернізації та глобалізація. Теорії глобалізації.

Глобалізм – неоліберальна концепція глобалізації. Форми осмислення глобалізації. Теорія та ідеологія. Термінологічний аналіз ідеологем глобалізації. Глобалізм – неоліберальна концепція глобалізації. «Вашингтонський консенсус» як базова доктрина ліберального трактування глобалізації. «Поствашингтонський консенсус». Структура ідеології глобалізму. Роль держави в концепціях глобалізму.

Альтерглобалізм як альтернатива глобалізові. Альтерглобалізм як альтернатива глобалізові. Історія виникнення та розвитку альтерглобалістського руху. Особливості соціальнополітичної бази альтерглобалізму. Зміст ідеології альтерглобалізму. Роль держави в концепціях альтерглобалізму.

Формування іміджу глобалізації та транснаціональної ідентифікації. Актуалізація іміджевого контексту глобалізації. Дискурсивні моделі глобалізації. Дискурсивний аналіз сформованих у громадській думці розумінь глобалізації. Світова громадська думка про глобалізацію та її наслідки. Глобалізація очима української громадськості. Імідж глобалізації та проблеми його коректування. Проблема транснаціональної ідентичності в сучасній науці.

Глобальне управління і підходи до його реалізації. Особливості глобального управління. Парадигми глобального управління. Суб'єкти і об'єкти глобального управління. Архітектура глобального управління. Національна держава в умовах глобалізації. Вплив глобалізації на національну державу. Механізм впливу глобалізації на суверенітет і функції національної держави. Напрями розвитку національної держави в умовах глобалізації. Соціальні функції держави і глобалізація.

Глобальний розвиток Європи. Глобалізація європейських країн. Економічна глобалізація Європи. Соціально-політичні наслідки глобалізації. Вплив глобалізації на європейські держави добробуту.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Хто володіє інформацією – володіє світом. Поняття «інформація». Види інформації. Інформаційний шум. Правові принципи ІД в Україні. Закрита

інформація (інформація з обмеженим доступом) та відкрита. Інформаційна продукція та послуга.

Характеристика джерел інформації. Критерії оцінки аналітичної інформації. Споживчі показники якості інформації. Джерела інформації. Засоби масової комунікації. Дезінформація. Інформаційний пошук

Комунікація – як процес взаємодії. Поняття «комунікація». Види комунікації. Міжнародна комунікація: формальна або неформальна. Умови та сторони комунікації. Види й способи комунікації. Вербальна комунікація та її види. Невербальна комунікація. Жестова мова. Види комунікативних бар'єрів.

Інформаційно-аналітична діяльність. Державна інформаційна політика. Міжнародна інформаційна діяльність. Інформаційний суверенітет. Інформаційно-аналітична діяльність (ІАД). Види ІАД. Процес інформаційно-аналітичної роботи і його основні стадії.

. Зміст інформаційно-аналітичної роботи. Поняття «дослідження». Факт та думка. Основні етапи інформаційно-аналітичного дослідження. Основні принципи інформаційно-аналітичної роботи. Засоби інформаційно-аналітичної роботи. Експертна система. Автоматизоване робоче місце аналітика.

Вихідна інформація для ІА досліджень. Документ та його види. Класифікація документів. Документна комунікаційна система (ДКС). Підсистеми: атрибутивну, функціональну й управлінську. Потік (ДП). Документний масив (ДМ). Документні ресурси (ДР). Документний фонд. Первинно-документний та вторинно-документний рівень інформації. Документ – як засіб соціальних комунікацій.

Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи. Метод, методологія, методика. Співвідношення методології і методики. Методи та методики, що становлять основу інформаційно-аналітичних досліджень. Характеристика комплексних методів досліджень та базові аналітичні методики (моделювання, екстраполяція, методи експертних оцінок, «мозкового штурму», метод Дельфі, кола Ейлера). Контент-аналіз як формалізований метод аналізу документів.

Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації. Поняття «аналітико-синтетична обробка документів». Інформаційно-пошукові системи: традиційні і нетрадиційні). Загальнонаукові методи в процесах аналітико-синтетичної обробки документів: аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування тощо. Методи статистичного аналізу: кореляційний, факторний аналіз, метод імплікаційних шкал та інші.

Реферування як процес згортання первинної інформації. Оглядова інформація як результат узагальнення вихідної інформації. Вимоги до процесу реферування. Основні етапи реферування. Методи викладу інформації у рефераті. Особливості підготовки рефератів в галузі міжнародних відносин. Призначення анотації та її функції. Узагальнення змістової інформації як проблема її перетворення. Огляд та його функціональне призначення. Методика узагальнення інформації в процесі створення огляду. Види оглядової інформації.

Взаємодія політики та медіа. Вміння працювати з засобами масової інформації. Використання різних засобів масової комунікації і координацію їх зусиль. Прес-конференція. Брифінг. Презентація. Круглі столи. Особливості

взаємодії в залежності від виду ЗМК. Інформаційний менеджмент та маркетинг. Інформаційне забезпечення команди. Зв'язки з громадськістю. Організація роботи прес-служби. Біла, сіра та чорна пропаганда в ЗМІ. «Качки» та жовта преса.

Інформаційне забезпечення державної безпеки. Система інформаційного-аналітичного забезпечення. Модель інформаційно-аналітичного забезпечення та супроводу політичної діяльності. Інформаційне забезпечення української політичної системи. Інформаційне забезпечення канадської політичної системи сектори: державний (урядові й квазіурядові аналітичні підрозділи) і недержавний (аналітичні центри). Інформаційне забезпечення американської політичної системи: державний аналітичний сектор, дослідницькі інститути – «резервуари думки», приватні аналітичні центри. Політичні аналітики та експерти.

МІЖНАРОДНІ ТА СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ

Взаємозв'язок понять «інформація» й «комунікація». Теоретичні основи розвитку суспільної комунікації. Комунікативний процес, його складові. Функції й роль комунікації в суспільстві. Закони комунікації. Публічна сфера як місце протікання комунікативного процесу. Типи суспільних комунікацій. Інформаційна політика, комунікаційна політика: теоретичні аспекти. Діяльність «мозкових центрів». Міжнародний інформаційний обмін.

Національний інформаційний простір, його компоненти. Глобальний інформаційний простір, його складові. Інформаційне суспільство. Суспільство знань. Переваги й вади інформаційного суспільства. Концепції інформаційного суспільства й суспільства знань. Моделі інформаційного суспільства. Електронне урядування.

Міжнародні ініціативи побудови інформаційного суспільства. Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства. ВСІС та його регіональні конференції.

Інформаційно-комунікаційна політика ООН. Інформаційно-комунікаційна політика ЮНЕСКО. Інформаційно-комунікаційна політика ОБСЄ. Інформаційно-комунікаційна політика НАТО. Інформаційно-комунікаційна політика Ради Європи. Інформаційно-комунікаційна політика міжнародних неурядових організацій. Інформаційно-комунікаційна політика держав.

Інформаційна політика Європейського Союзу. Рамкові програми Європейського Союзу у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Комунікаційна політика Європейського Союзу. Мовна політика Європейського Союзу як основа інклюзії. Аудіовізуальна політика Європейського Союзу. Інформаційна діяльність інституцій Європейського Союзу.

Підходи до тлумачення поняття «інформаційна безпека». Види інформаційної безпеки. Принципи та напрями забезпечення інформаційної безпеки. Інформаційні загрози, їх типи. Виникнення проблеми міжнародної інформаційної безпеки. Моделі міжнародної інформаційної безпеки.

Концепція інформаційної війни. Форми інформаційної війни. Спеціальні інформаційні операції. Інформаційна зброя. Психологічна війна, з історії

психологічних війн. Сценарії інформаційних впливів. Захист інформаційного простору від спеціальних інформаційних операцій. Гібридна війна.

Інформаційна безпека в діяльності ООН. Інформаційна безпека в діяльності НАТО. Інформаційна безпека в діяльності ЄС. Міжнародний інформаційний тероризм. Медіа-тероризм. Кібертероризм. Кіберзлочинність.

Зовнішньополітичні комунікації, їх класифікація. Системи комунікації у зовнішній політиці. Проблеми комунікації та інформації в міжнародних організаціях. Інформаційна діяльність дипломатичних представництв. Засоби передачі зовнішньополітичної інформації. Вплив інформаційно-аналітичних інституцій на прийняття зовнішньополітичних рішень.

Публічна дипломатія. Віртуальна дипломатія. Медіа-дипломатія. Культурна дипломатія. Інформаційна діяльність МЗС. Інформаційно-роз'яснювальна робота в країні перебування. Інформаційне забезпечення візитів. Міжкультурна комунікація. Міжнародна комунікація. Психологічні аспекти міжнародної комунікації.

Іміджева дипломатія. Державний брендинг. Брендинг держав. Складові іміджу держави. Формування і підтримання іміджу держав. Роль міжнародної інформації у формуванні репутації держави. Міжнародний імідж України.

Інфоетика як категорія міжнародної інформації. Основні положення і принципи інфоетики. Міжнародні конгреси з інфоетики. Кодекси професійної етики ЗМК. Права, свободи та відповідальність ЗМК. Етика PR. Інфоетика міжнародних комп'ютерних систем і мереж. Інфоетика у інформаційній політиці ЮНЕСКО.

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ В ГЕОПОЛІТИЦІ

Підходи й концепції інформаційної безпеки. Інформаційні впливи воєнно-політичного характеру. Історія й методологія “інформаційної війни”. Становлення сучасних концепцій інформаційних впливів і протидії.

Система стратегічних комунікацій. Інформаційні операції. Аудиторія та її особливості в аспекті стратегічних комунікацій. Стратегічні комунікації: психологічні операції. Сценарії інформаційно-психологічних операцій. Протидія інформаційно-психологічним операціям. Канали комунікації та їх особливості в аспекті стратегічних комунікацій.

Стандарти й організація стратегічних комунікацій в США і НАТО. Стратегічні комунікації в ЄС. Стратегічні комунікації: публічна дипломатія. Система інформаційно-психологічного впливу в росії. Стратегічні комунікації в забезпеченні національних інтересів України. Інформаційні операції в документах стратегічного планування США.

Політика стратегічних комунікацій НАТО. Психологічні операції в системі стратегічних комунікацій НАТО. Компоненти системи стратегічних комунікацій відповідно до стандартів НАТО.

Організація стратегічних комунікацій Європейського Союзу. Організаційне забезпечення й реалізація завдань стратегічних комунікацій ЄС із країнами Східного партнерства. Концептуальні погляди на діяльність збройних сил в інформаційному просторі. Становлення сучасної концепції стратегічних комунікацій.

Проблема застосування міжнародного права до сфери інформаційного (кібер) протиборства. Спеціальні операції із впливу на суб'єктів, що ухвалюють рішення. Масовані спеціальні операції стратегічного характеру. Стратегічні комунікації в аспекті національної безпеки й документах стратегічного планування України. Стратегічні комунікації, що мали геополітичні наслідки (приклад, аналіз).

Міжнародна взаємодія у сфері інформаційної (кібер) безпеки. Захист від спеціальних інформаційних операцій. Суть концепції інформаційного протиборства (Information Warfare). Західна концепція стратегічних інформаційних впливів. Підхід України у військовій сфері інформаційної та кібер-безпеки. Взаємопов'язок військових й невійськових впливів в російській моделі інформаційної безпеки. Західний і східний підходи у сфері інформаційної безпеки. Історичні передумови сучасної концепції інформаційної безпеки в США. Принципи, на яких ґрунтується політика Європейського Союзу у сфері інформаційної безпеки. Суть інформаційної безпеки з позицій Росії.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТА РЕГІОНІВ

Поняття політики. Рівні політики. Підходи до сутності поняття “зовнішня політика”. Співвідношення зовнішньої і внутрішньої політики держави. Влада та засоби реалізації влади: а) авторитет; б) насильство. Патріархальне джерело влади. харизматичне джерело. ірраціональний характер існування влади (соціальні революції, путчі, дворцеві перевороти). Раціональний характер влади (демократія, конституція).

Зовнішня політика та дипломатія. Цілі зовнішньої політики: забезпечення національної безпеки держави; збільшення сили держави; зростання престижу та зміцнення міжнародних позицій держави. Функції зовнішньої політики: охоронна, представницько-інформаційна і переговорно-організаторська. Зовнішні функції держави: оборонна, дипломатична і співробітництва. Стани в світовій політиці: 1. Стан мирного співіснування. 2. Стан конфронтації. 3. Стан конфлікту. Дипломатія. Функції дипломатії: інформаційна, переговорна та договірна. Пити розв'язання ситуацій. Класифікаційні схеми Й. Беллєрса, Я. Петрася, Дж. Розенау. Типи зовнішньополітичних відносин. Форми дипломатичної діяльності: спеціальні місії, постійні представництва, міжнародні конференції та міжнародні організації. Агресія та її види. Міжнародні військові відносини: партнерські, доміантні, ворожі. Військове партнерство. Співвідношення понять “світове лідерство” і “світове панування”.

Ідеологічні концепції і доктрини у зовнішній політиці. “Ізоляціонізм”, “Солідаризм”, “Ліберальний інтернаціоналізм”, “Філософія виживання (Дипломатія виживання)”, “Планетаризм”. Формування стратегії і тактики зовнішньої політики.

Поняття “міжнародні відносини”, “міжнародна політика” і “міжнародна спільнота”. Дві концепції або два підходи до розуміння змісту і направленості міжнародних відносин: традиціоналістський та модерністський. Міждержавна взаємодія. Учасник, актор, гравець, партнер, сторони, фактор. Суб'єкт міжнародного права та суб'єкт міжнародних відносин. Державоцентризм, або етатизм. Транснаціоналізм. Недержавні суб'єкти міжнародних відносин.

Порівняння державоцентричної і транснаціональної моделей міжнародних відносин.

Моделі класифікації держав: функціональна, поведінкова та ієрархічна. Моделі ієрархії міжнародної системи: модель М.Каплана (наддержави, великі держави, середні держави, малі держави і мікро держави), модель А.Органскі (на чолі з наддержавою, домінуючою у глобальній міжнародній системі, великими державами, середніми державами, малими державами та несамоостійними та залежними територіями), складна ієрархічна модель Д.Лемке (кожна регіональна чи субрегіональна система має власну домінуючу державу. Регіональна чи субрегіональна підсистема підпорядкована глобальній ієрархії сили), модель М.Вайта (розмежування між домінуючими державами, великими державами і малими державами, окремо визначаючи регіональні великі держави та середні держави. Середні держави визначаються ним на основі їх порівняння з великими державами, а сила, яка насамперед враховується – це військова сила), Модель Е.Азроянца («наддержава», «світова держава», «регіональна держава», «розвинута країна», «центр зростання», «геостратегічна країна», «пасіонарна держава»; модель М.Мальського та М.Мацяха (високо розвинуті наддержави, що домінують у міжнародній системі, високо розвинуті регіональні наддержави, середні за розвитком суверенні та незалежні держави, відсталі та несамоостійні держави, залежні території). Сучасна структура міжнародної системи.

Поняття «національний інтерес», його складові. об'єктивістський підхід (або школа «національного інтересу»): національний інтерес – сукупність прагматичних прагнень держави як основного суб'єкту міжнародних відносин. Суб'єктивістський підхід: національний інтерес – міждержавні відносини через аналіз поведінки державних діячів (так звана «теорія прийняття рішень»). Поняття «національні» й «державні» інтереси. Державні: інтереси, успадковані від минулого; інтереси, пов'язані з нормами міжнародного права; інтереси, що відповідають загальнолюдським цінностям та ідеалам. Загальнолюдські інтереси. Національні інтереси: стратегічні (довготривалі) й тактичні (тимчасові). Зовнішньополітичні інтереси держави. Способи і форми реалізації національного інтересу. Характеристика національних інтересів держави, визначення їхньої пріоритетності.

Політична ситуація та проблема. Міжнародна суперечка. Структурними компонентами політичної ситуації: а) умови й обставини політичного життя (об'єктивна ситуація); б) кількісні та якісні характеристики суб'єктівучасників; в) масштаб дії, часовий інтервал, соціальний простір, яке вона охоплює; г) відображення ситуації в суспільній свідомості та психології людей через призму потреб, інтересів, концепцій і програм; д) рівень вирішуваних завдань, ступінь їх впливу на функціонування політичної системи; е) результат. Етапи аналізу політичної ситуації. Однозначний та компромісний вибір. Методи політичного аналізу. Загальнонаукові принципи: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний, моделювання та ін. Загальні принципи політичного аналізу: об'єктивність, повнота, достовірність, обґрунтованість, компетентність, систематизація, конкурентність, поліваріативність, інтеграція з іншими науками. Методологічні засади розмежування теоретико-фундаментального, інструментально-емпіричного та практично-прикладного рівнів політичного аналізу. Сутність поняття „метод” і еволюція методів

політичного аналізу сучасного політичного процесу: основні етапи та тенденції їхнього розвитку. Класифікація методів. Метод і методика в політичному аналізі. Співвідношення теорії і метода в політичній науці. Система очних методів експертизи: основні принципи та етапи. Методика заочних групових експертних оцінок: специфіка й основні етапи. Політичний моніторинг. Контент-аналіз. Івент-аналіз. Методи збору даних (опитування, інтерв'ювання).

Поняття «припущення» і «прогноз». Прогностика. Трактатування політичного прогнозування. Предмет політичного прогнозування: 1. Політичний процес. 2. Трансформацію інститутів. 3. Прийняття політичних рішень. 4. Порядок денний. 5. Політична криза. Ефективне планування. Предмет політичного прогнозування. Принципи і функції політичного прогнозування: альтернативність, системність прогнозування, безперервність, верифікація (перевірюваність) й ін. Види прогнозування: політичне та стратегічне, внутрішньополітичне і зовнішньополітичне, прогнозування пошукові й нормативні.

Етапи здійснення прогнозів. Характеристика методів політичного прогнозування (аналогія, мережеве планування, SWOT-аналіз). Групові методи (експертних оцінок, брейнстормінг (мозковий штурм), Дельфі). Сценаріотехніка. Специфічні методи (екстраполяція, моделювання, експеримент). Прогнозне дерево аналітики.

Роль Європи у розвитку світової цивілізації. Регіоналізація європейського простору в минулому та в сучасних умовах. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в Європі. Проблеми вступу країн Центрально-Східної Європи у НАТО та ЄС.

Рада Європи та Організація з безпеки і співробітництва у Європі (ОБСЄ). НАТО. Західноєвропейський Союз (ЗЄС), Європейський Союз (ЄС). СНД, Центральноєвропейська ініціатива (ЦЄІ). Чорноморська зона економічного співробітництва (ЧЗЄС). Рада Балтійських держав

Сучасні тенденції та макроекономічні показники господарського розвитку країн та регіонів Європи. Міжнародно-правова база захисту прав людини, національних та релігійних меншин. Міжнародні організації та угоди з питань науки, освіти, культури. Співробітництво європейських країн щодо гарантування екологічної безпеки.

Сучасні конфлікти на теренах пострадянських країн. Міжнародні суперечки в Європі. США та Канада у сприянні вирішення міжнародних проблем. Африканський континент у зовнішній політиці світу. Багатоаспектність поняття «міжнародна безпека». Основні напрямки гарантування безпеки у багатополярній і двополярній системі світового розвитку. Міжнародна безпека країн у період постбіполярності.

Міжнародно-правова база захисту прав людини, національних та релігійних і мовних меншин. Роль Ради Європи та ОБСЄ у захисті прав людини. Права мігрантів у країнах Європи та ЄС. Права жінок, молоді та інших соціальних груп населення.

Міжнародні організації та угоди з питань науки, освіти, культури та охорони навколишнього середовища. Актуальні проблеми охорони навколишнього середовища. Значення та правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва. Актуальність змісту освіти для європейського виміру України.

Механізми впливу недержавних організацій на державні структури. Європейська Рада церков та сучасний екуменічний рух. Особливості регіональної політики окремих країн Європи. «Європа регіонів» як явище сучасної міжнародної політики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Committee report «Public diplomacy strategy in 2005». URL: <http://tomasloc.gov/12345.html/> - Last access: 2007.
2. Congressional act on budget cost estimate. Fiscal year 2004-2005. URL: <http://state.gov//cab/emu/index.html>
3. Finn H.K. Public diplomacy: effective strategies for the future. URL: <http://www.culturaldiplomacy.org/12-> Last access: 2009.
4. International and National Security: Politics, Information, Ecology, Economy: collective monograph / ed. by A. Mytko. Lutsk: MPBP “Hordon”, 2018. 320 p.
5. Karpchuk N. European Union Information Security Practice. International and National Security: Politics, Information, Ecology, Economy: collective monograph / Ed. by Mytko A. Kyiv: SPME “Hordon”, 2018. 320 p. (p. 99 - 120)
6. Karpchuk N., Yuskiv B. Political Communication Discord Between the Government and the Citizens: the Case of Ukraine. *Toruńskie Studia Międzynarodowe (Torun International Studies)*, № 12 (Vol.1). Toruń : Nicolaus Copernicus University, 2019, p. 157–168.
7. P. van Ham. The rise of brand state: the postmodern politics of image and reputation. URL: www.eastwestcoms.com/The-Rise-of-the-Brand-State.htm
8. Public diplomacy activities and programs Mode of access: www.publicdiplomacy.org/12
9. Rugh W.A. Broadcasting and American public diplomacy. W.A. Rugh // URL: www.tbsjournal.com/rugh.htm
10. Shuliak A. Konstankevych I., Kunytsky M. Use of "the other / alien" image in the strategic communications of the Russian Federation during the russian-ukrainian confrontation (2014-2021). *Przegląd Strategiczny*. Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań, 2021. Issue 14. P. 195-210. DOI: 10.14746/ps.2021.1.12
11. Shuliak A. Praktyki wdrażania i wsparcia polityki bezpieczeństwa informacyjnego . Inskrypcje. *Półrocznik, R. VIII 2020, z. 2 (15)*, pp. 149-165; DOI 10.32017/ip2020.2.12
12. Shuliak A. Using public diplomacy for creating international peace and security on the example of Poland and Sweden. *Torun International Studies*. Vol 1, No 13, 2020, p.165-175. DOI: 10.12775/TIS.2020.012
13. Shuliak A. Pavlikha N., Skorokhod I., Tsymbaliuk I., Voichuk M. Security of Sustainable Development in the Post-Pandemic Crisis on the Basis of an Inclusive Circular Econom. *VIII International Scientific Conference on Determinants of Regional Development Pila*, 21-22 October 2021. n. 2, p. 234-245, dec. 2021. <http://pes.pwsz.pila.pl/index.php/proceedings/article/view/198>. DOI: 10.14595/CP/02/014.
14. Shuliak A., Shuliak N. Institutional support for ukrainian-polish cross-border cooperation within the framework of euro-regions "Carpathian" and "Bug". *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne [Central European political studies]*. Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań, #2, 2021, p.79-98 DOI: 10.14746/ssp.2021.2.5
15. Smith P.H. Public Diplomacy. URL: http://www.diplomacy.edu/books/mdiplomacy_book/smith/p.h.%20smith.htm

16. Snow N. Propaganda and the America's image in the world. URL: www.nancysnow.com
17. What is public diplomacy? Mode of access: www.publicdiplomacy.org/03
18. Аналітика, експертиза, прогнозування / Є.А. Макаренко, М.М. Рижков, М.А. Олесеван та ін. К., Наша наука і культура, 2003. 612 с.
19. Андрусів В.В. Прогноз в політиці: розуміння, предмет, методологія здійснення. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: Збірник матеріалів / За ред. М.М.Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006. 34 с.
20. Боднар І. Р. Інформаційна безпека як основа національної безпеки URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141443493.pdf>.
21. Ващенко К. Основні форми і принципи дослідження політичного аналізу й прогнозу. Політичний менеджмент. 2007. № 1. с. 165-172. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua:8080/dspace/bitstream/handle/123456789/8779/16-ashenko.pdf?sequence=1>
22. Видрін Д. Концепція стратегії безпеки. Розбудова держави. №5. 1993.
23. Гавловський В.Д. Інформаційна безпека: захист інформації в автоматизованих системах (організаційно-правовий аспект). Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в автоматизованих системах України. К., 2000.
24. Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К.: Вадекс, 2020, 524
25. Глосарій: навчальний енциклопедичний словник-довідник з питань інформаційної безпеки / за заг. редакцією д. політ. н., проф. А.М.Шуляк., 2019. 580 с.
26. Голубев В.О. Інформаційна безпека: проблеми боротьби зі злочинами у сфері використання комп'ютерних технологій. Монографія / В.О. Голубев, В.Д. Гавловський, В.С. Цимбалюк; За заг. ред. д-ра юрид. наук Калюжного Р.А. Запоріжжя : Просвіта, 2001.
27. Гондюл В.П. Основи міжнародних інформаційних відносин: Матеріали до навчальної дисципліни. К.: ІМВ, 2002.
28. Горский Ю.М. Информация, как средство организации и дезорганизации.-экономический журнал. № 3-6. 1994.
29. Доктрина інформаційної безпеки України 25 лютого 2017 року № 47/2017.
30. Інформаційно-аналітична діяльність: методичні вказівки до навчальної дисципліни. Для студентів освітньої програми «Документознавство та інформаційна діяльність» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Укладач: Л. А. Ковальська. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 32 с.
31. Інформаційно-аналітична діяльність: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018.
32. Кальниш Ю. Г. Суб'єкти політичної аналітики в державному управлінні. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/2005-1/txts/Kalnish.htm>.
33. Карпчук Н. Аудіовізуальна й медіа політика, Освіта, навчання й молодь, Гуманітарна допомога та цивільний захист, Мультилінгвізм, Інформаційна

безпека // Європейський Союз: навч. посіб / А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с. (264-283,382-399, 409-422, 443-477)

34. Карпчук Н. Консцієнтальна війна Російської Федерації в Україні та світі. Вісник СНУ, Серія «Міжнародні відносини», № 8 (392), 2019, с. 41-47.

35. Карпчук Н. Культурна дипломатія Японії. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, № 3 (11), 2021.

36. Карпчук Н. Медіальні донесення з війни як інструмент боротьби у медіавійні. Історико-політичні проблеми сучасного світу, 2019, Т. 40, с. 93 – 101.

37. Карпчук Н. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк, 2018, 514 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/14600>

38. Карпчук Н. Міжнародна інформація та суспільні комунікації. Електронний курс, 2022, URL: <https://teams.microsoft.com/l/team/19%3a0c1efb40456b4d40a4571e91a58ac705%40thread.tacv2/conversations?groupId=4e1518c8-3502-4d1f-bf48-3615c644b8df&tenantId=79cf2153-dcef4e36-ab8c-89480b2366aa>

39. Карпчук Н. Словник понять та термінів (англійською мовою) нормативної навчальної дисципліни «міжнародна інформація та суспільні комунікації»: для студентів галузі знань 29 «міжнародні відносини», спеціальностей 291 «міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» й 292 «міжнародні економічні відносини». Луцьк, 2021, 30 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19509>

40. Карпчук Н. Стратегічні комунікації ЄС як засіб боротьби з дезінформацією. Політичне життя, 2019, № 1, с. 52-58.

41. Карпчук Н., Юськів Б. Лінгвістичний ландшафт держав-членів ЄС як ознака монолітного неконфліктного суспільства. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, № 3 (11), 2021.

42. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи та глобальний розвиток: Навчальний посібник. К.: ВПЦ „Київський університет”, 2004. 314 с.

43. Лясота Л. І. Проблеми інституціоналізації прикладного політичного аналізу та прогнозування у сучасному українському суспільстві. Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування : Збірник матеріалів / За ред. М.М.Розумного. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.

44. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини. К: Наша культура і наука, 2002. 452 с.

45. Митко А. Пропаганда й маніпуляції в інформаційній сфері. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. № 1 (374). С.59-64. (Серія «Міжнародні відносини»).

46. Митко А.М., Кольцова І.І. Інформаційний тероризм як інструмент впливу на інформаційний конформізм в глобальному середовищі. Політичне життя. №2. 2018. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 135-139. DOI 10.31558/2519-2949.2018.2.22

47. Митко А.М., Кольцова І.І. Інформаційна безпека в контексті введення інституту інформаційного комісара (омбудсмена) в Україні. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент: збірка наукових праць. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2018. Том 6. С. 142-152

48. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. Навчальний посібник / Макаренко Є.А., Рижков М. М., Кучмій О. П., Фролова О. М. Вид. 2-ге, доповн. та переробл. К. :Центр вільної преси, 2016. 518 с.

49. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / Кер. авт. колективу О.А. Кошпель; за ред. Л.В. Губерського, В.А. Манжоли. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 606 с.

50. Міжнародні системи та глобальний розвиток. Методичні вказівки для студентів освітньої програми – «Міжнародна інформація». – Луцьк: СЛУ, 2017

51. Міжнародні системи та глобальний розвиток. Програма навчальної дисципліни. Луцьк: СЛУ, 2017.

52. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Х.: Віват, 2021, 208 с.

53. Мунтян М. А. Политическое прогнозирование. URL: <http://viperson.ru/wind.php?ID=380160>.

54. Польовий М. А. Політичні процеси : теорія і практика моделювання : монографія. Одеса : Фенікс, 2011.

55. Почепцов Г.Г. Стратегический анализ. Стратегический анализ для политики, бизнеса и военного дела. К., 2004.

56. Про інформаційні агентства: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1996. №47. С.57-60.

57. Про інформацію: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1992. №48. С.1227-1462.

58. Про науково-технічну інформацію: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1993. №33. С.843-851.

59. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 12.

60. Про Стратегію кібербезпеки України від 27 січня 2016 року

61. Про Стратегію національної безпеки України від 6 травня 2015 року

62. Ребкало В.А., Валевський О.Л., Кальниш Ю.Г. Політична аналітика та прогнозування : Навч. посіб. К.: Вид-во УАДУ, 2002.

63. с Карпчук Н. Медіа як невоєнний метод впливу в гібридній війні. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, 2018, № 2 (4), с. 41 -49.

64. Сілкова Г.В. Основи інформаційно-аналітичних досліджень: Навч. посібник для студ. Вузів. Рівнен. ін-т. слов'янознавства Київськ. слов'янськ. ун-ту. К., 1998. 50 с.

65. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. 556 с.

66. Супрун В. М. Інформаційний суверенітет як один з елементів інформаційної безпеки держави: теоретико-правовий аспект. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Pravo/2009>.

67. Терещук В. Політичні проблеми розвитку глобальної медійної системи в пост біполярний період. К.: Таксон, 2019, 350 с.

68. Тертичка В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. К.: Вид-во «Основа», 2002.
69. Тихомирова Є. Б. Паблік рилейшнз у глобалізованому світі: монографія. К.: Наша культура і наука, 2004. 489 с.
70. Фурашев В.М., Сутність та визначення понять “інформаційна безпека” і “безпека інформації”. *Правова інформатика*". № 2(34). 2012
71. Хант Ч. Зартаньян В. Разведка на службе вашего предприятия К., 1992.
72. Шпиґа П. С. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: Конспект лекцій. К.: КиМУ, 2004.
73. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк : Вежа-друк, 2020. 274 с.
74. Шуляк А.М. Медіатехнології під час моделювання образу «іншого» в ідеології «русского міра». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 2 (406). С.105-114. (Серія «Міжнародні відносини»).
75. Юськів Б. М. Глобалізація і трудова міґрація в Європі: Монографія. Рівне : видавець О. М. Зень, 2009. 479 с
76. Юськів Б. М. Контент-аналіз. Історія розвитку і світовий досвід: монографія. Рівне.: «Перспектива», 2006. 203 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний бал вступника оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Вступний іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування. Вступник розв'язує 40 завдань.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника: 1 рівень (високий): 200-180 балів; 2 рівень (середній): 179-160 балів; 3 рівень (достатній): 159-140 балів; 4 рівень (низький): 139-100 балів.

Голова предметної комісії

Антоніна ШУЛЯК

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ